

บทที่ 5

วิเคราะห์ข้อมูล

ในการดำเนินการออกแบบสอบถามเพื่อศึกษารูปแบบแรงจูงใจที่เหมาะสมในการอนุรักษ์อาคาร ครั้งนี้มีประเด็นหลักของการศึกษา 2 เรื่อง คือ ความคิดเห็นของผู้อยู่อาศัยที่มีต่อการอนุรักษ์อาคาร และรูปแบบแรงจูงใจที่ผู้อยู่อาศัยต้องการ โดยในการออกแบบ สอบถามได้แยกส่วนของการดำเนินการออกเป็น 2 ส่วน คือ การสังเกตลักษณะกายภาพของอาคารด้วยตัวผู้ศึกษาเองและการสอบถามความคิดเห็นผู้อยู่อาศัยในอาคารประวัติศาสตร์โดยตรงดังนี้

5.1 ลักษณะทางกายภาพ

จากการสำรวจ พบว่า ลักษณะอาคาร ตึกแถวที่มีคุณค่าทาง ประวัติศาสตร์ที่ ได้ดำเนินการสำรวจประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 53.4) มีสภาพดั้งเดิม ซึ่งถือว่ายังมีอาคารที่มีรูปแบบดั้งเดิมอยู่เป็นจำนวนมากพอสมควร ส่วน อาคารที่มีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมาก (ร้อยละ 14.0) มีเพียงส่วนน้อย และปะปนอยู่ในบางชุมชนเท่านั้น (ตารางที่ 5.1)

ตารางที่ 5.1

การเปลี่ยนแปลงสภาพอาคารไปจากเดิม

การเปลี่ยนแปลงจากเดิม	จำนวน	ร้อยละ
มาก	43	14.0
ปานกลาง	100	32.6
น้อย	164	53.4
รวม	307	100

หมายเหตุ: จากการสำรวจ เดือนมกราคม พ.ศ. 2552

ลักษณะอาคารตึกแถวที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ที่ทำการสำรวจประมาณส่วนใหญ่ยังอยู่ในสภาพที่ดีและปานกลาง (ร้อยละ 91.8) ส่วนจำนวนอาคารที่เกิดการทรุดโทรม (ร้อยละ 18.2) ซึ่งมีเป็นส่วนน้อยอาคารส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในสภาพเดิมไม่มีการต่อเติม (ร้อยละ 52.4) ส่วนอาคารที่มีการดัดแปลงต่อเติม มาก (ร้อยละ 14.3) มีเพียงบางส่วนเท่านั้น (ตารางที่ 5.2)

ตารางที่ 5.2

สภาพอาคารและการดัดแปลงต่อเติม

สภาพอาคาร	จำนวน	ร้อยละ
ดี	101	32.9
ปานกลาง	150	48.9
ทรุดโทรม	56	18.2
การดัดแปลงต่อเติมอาคาร	จำนวน	ร้อยละ
มาก	44	14.3
ปานกลาง	102	33.2
น้อย	161	52.4

หมายเหตุ: จากการสำรวจ เดือนมกราคม พ.ศ. 2552

อาคารตึกแถวที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ที่ทำการสำรวจเกือบทั้งหมด จะมีลักษณะการประกอบกิจกรรมที่ชั้นล่าง เช่น ค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 94.0) เป็นต้น ส่วนที่เหลือคือ การใช้เป็นที่อยู่อาศัย (ร้อยละ 16.0) ซึ่งมีเพียงบางส่วนเท่านั้น ส่วนชั้นบนเกือบทั้งหมดจะใช้สำหรับอยู่อาศัย (ร้อยละ 93.2) ซึ่งเป็นรูปแบบที่เรียกว่า “การใช้ประโยชน์อาคารแบบผสม (mix-use)” คือ ชั้นล่างใช้ประกอบกิจกรรม ส่วนชั้นบนใช้อยู่อาศัย ซึ่งการใช้อาคารรูปแบบนี้จะพบมากในย่านเมืองเก่า (ตารางที่ 5.3)

ตารางที่ 5.3
การใช้ประโยชน์ชั้นล่างและชั้นบน

การใช้ประโยชน์ชั้นล่าง	จำนวน	ร้อยละ
ที่อยู่อาศัย	49	16.0
ค้าขาย	173	56.4
อุตสาหกรรมขนาดเล็ก	11	3.6
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	62	20.2
สำนักงาน	10	3.3
อื่น ๆ	2	0.7
การใช้ประโยชน์ชั้นบน	จำนวน	ร้อยละ
ที่อยู่อาศัย	286	93.2
ค้าขาย	8	2.6
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	3	1.0
สำนักงาน	4	1.3
อื่น ๆ	6	2.0

หมายเหตุ: จากการสำรวจ เดือนมกราคม พ.ศ. 2552

อาคารประวัติศาสตร์ที่ทำการสำรวจเกือบทั้งหมดสร้างสูง 2 ชั้น (ร้อยละ 81.8) ส่วนที่เหลือคือ รูปแบบสูง 3-5 ชั้น (ร้อยละ 18.2) ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในบริเวณที่ห่างออกไปจากพระบรมมหาราชวัง(ตารางที่ 5.4)

ตารางที่ 5.4

จำนวนชั้นของอาคาร

จำนวนชั้นของอาคาร	จำนวน	ร้อยละ
2 ชั้น	251	81.8
3 ชั้น	40	13.0
4 ชั้น	12	3.9
4 ชั้นขึ้นไป	4	1.3
รวม	307	100

หมายเหตุ: จากการสำรวจ เดือนมกราคม พ.ศ. 2552

5.2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการ ออกแบบสอบถาม พบว่า จากกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 307 คน แบ่งเป็นเพศชาย(ร้อยละ 51.1) และเพศหญิง(ร้อยละ 48.9) ในอัตราส่วนเกือบเท่ากันส่วนใหญ่มีอายุ ตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 94.5) โดยกลุ่มอายุ 31-45 ปี มีมากที่สุด (ร้อยละ 41.7) รองลงมาเป็นกลุ่มผู้มีอายุตั้งแต่ 46-60 ปี (ร้อยละ 27.4) ส่วนกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 16 – 30 ปี มีน้อยที่สุด (ร้อยละ 5.5) จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยเกือบทั้งหมดสมรสแล้ว (ร้อยละ 83.1) มีกลุ่มคนโสด (ร้อยละ 16.3) เพียงส่วนน้อยเท่านั้น (ตารางที่ 5.5)

ในเรื่อง ของการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า (ร้อยละ 37.1) รองลงมาคือ ระดับประถมศึกษา(ร้อยละ 25.1) และระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 23.8) ส่วนระดับการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรีนั้นมีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 2.3) ซึ่งส่วนใหญ่เกือบครึ่งหนึ่งประกอบอาชีพค้าขาย (ร้อยละ 51.5) รองลงมาเป็นกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 25.1) ส่วนอาชีพรับราชการ (ร้อยละ 4.6) เป็นกลุ่มอาชีพที่น้อยที่สุด(ตารางที่ 5.6)

ตารางที่ 5.5
เพศ อายุและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	157	51.1
หญิง	150	48.9
อายุ	จำนวน	ร้อยละ
16-30 ปี	17	5.5
31-45 ปี	128	41.7
46-60 ปี	84	27.4
60 ปีขึ้นไป	78	25.4
สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	50	16.3
สมรส	255	83.1
หย่าร้าง	2	0.7

หมายเหตุ: จากการสำรวจ เดือนมกราคม พ.ศ. 2552

กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ประมาณ 1 ใน 4 ของทั้งหมด มีสมาชิกภายในครอบครัว 4 คน (ร้อยละ 25.7) รองลงมาคือ กลุ่ม ผู้มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 3 คน (ร้อยละ 20.5) ถัดมาเป็นกลุ่มผู้มีสมาชิกในครอบครัว 5 คน (ร้อยละ 19.9) ส่วนกลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 2 คน (ร้อยละ 1.3) มีเป็นส่วนน้อยเท่านั้น (ตารางที่ 5.7) ซึ่งส่วนใหญ่ มีมีระดับ รายได้ อยู่ระหว่าง 10,000-15,000 บาท (ร้อยละ 32.9) รองลงมาคือ ระดับรายได้ 15,001 – 30,000 บาท (ร้อยละ 23.5) ส่วนกลุ่มระดับรายได้สูงกว่า 100,000 บาท (ร้อยละ 3.3) มีเป็นจำนวนน้อยที่สุด(ตารางที่ 5.8)

ตารางที่ 5.6

ระดับการศึกษาและอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เรียน	14	4.6
ประถมศึกษา	77	25.1
มัธยมศึกษา/ปวช.	114	37.1
อาชีวศึกษา/ปวส.	22	7.2
ปริญญาตรี	73	23.8
สูงกว่าปริญญาตรี	7	2.3
อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ค้าขาย	158	51.5
ข้าราชการ	14	4.6
รับจ้าง	28	9.1
ประกอบกิจการส่วนตัว	77	25.1
ไม่ได้ทำงาน/เกษียณอายุ	28	9.1
อื่น ๆ	2	0.7

หมายเหตุ: จากการสำรวจ เดือนมกราคม พ.ศ. 2552

ตารางที่ 5.7
สมาชิกในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สมาชิกในครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
1	2	0.7
2	4	1.3
3	63	20.5
4	79	25.7
5	61	19.9
6	31	10.1
7	2	0.7
8	6	2.0
10	9	2.9
ไม่ตอบ	50	16.3
รวม	307	100

หมายเหตุ: จากการสำรวจ เดือนมกราคม พ.ศ. 2552

ผู้อยู่อาศัยเกือบครึ่งหนึ่ง เข้าจากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ (ร้อยละ 46.3) รองลงมาคือ เข้าจากเอกชน (ร้อยละ 20.5) และเข้าจากวัด (ร้อยละ 18.6) ส่วนกลุ่มที่เป็นเจ้าของเอง (ร้อยละ 14.0) มีเป็นส่วนน้อยเท่านั้น ซึ่งส่วนใหญ่จ่ายค่าเช่าในช่วง 2,001 – 3,000 บาท (ร้อยละ 29.9) รองลงมาคือ ระดับค่าเช่า 1,001 – 2,001 บาท (ร้อยละ 18.9) ส่วนกลุ่มผู้จ่ายค่าเช่าต่ำกว่า 1,000 บาท (ร้อยละ 1.5) มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น (ตารางที่ 5.9)

ตารางที่ 5.8
รายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	32	10.4
10,001-15,000 บาท	101	32.9
15,001-30,000 บาท	72	23.5
30,001-50,000 บาท	68	22.1
50,001-100,000 บาท	22	7.2
สูงกว่า 100,000 บาท	10	3.3
ไม่ตอบ	2	0.7
รวม	307	100

หมายเหตุ: จากการสำรวจ เดือนมกราคม พ.ศ. 2552

ระยะเวลาในการอยู่อาศัย ผู้ อยู่อาศัย 1 ใน 4 อยู่มานาน 31-45 ปี (ร้อยละ 25.1) รองลงมาคือ อยู่อาศัย น้อยกว่า 15 ปี (ร้อยละ 20.8) ถัดมาเป็นกลุ่มผู้อยู่อาศัย ในช่วง 16-30 ปี (ร้อยละ 19.9) และกลุ่มที่อยู่อาศัยมานาน 46-60 ปี (ร้อยละ 15.3) น้อยที่สุด (ตารางที่ 5.10)

ตารางที่ 5.9
การถือครองที่ดินและค่าเช่าต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

การถือครองที่ดิน	จำนวน	ร้อยละ
เป็นเจ้าของ	43	14.0
เช่าจากสำนักงานทรัพย์สินฯ	142	46.3
เช่าจากวัด	57	18.6
เช่าจากเอกชน	63	20.5
อื่น ๆ	2	0.7
ค่าเช่าต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,000 บาท	4	1.5
1,001-2,000 บาท	50	18.9
2,001-3,000 บาท	79	29.9
3,001-4,000 บาท	28	10.7
4,001-5,000 บาท	32	12.1
5,001-10,000 บาท	12	4.5
สูงกว่า 10,000 บาท	45	17.1
ไม่ตอบ	14	5.3

หมายเหตุ: จากการสำรวจ เดือนมกราคม พ.ศ. 2552

ตารางที่ 5.10
ระยะเวลาในการอยู่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระยะเวลาในการอยู่อาศัย	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 15 ปี	64	20.8
16-30 ปี	61	19.9
31-45 ปี	77	25.1
46-60 ปี	47	15.3
60 ปีขึ้นไป	56	18.2
ไม่ตอบ	2	0.7
รวม	307	100

หมายเหตุ: จากการสำรวจ เดือนมกราคม พ.ศ. 2552

5.3 ทศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์อาคารของผู้อยู่อาศัย

จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้อยู่อาศัย พบว่า กลุ่มผู้อยู่อาศัยเกือบทั้งหมดทราบถึงคุณค่าของอาคารประวัติศาสตร์ที่ตนอาศัยอยู่ (ร้อยละ 97.1) และมีผู้อยู่อาศัยเพียง บางส่วน (ร้อยละ 2.9) เท่านั้นที่ไม่ทราบคุณค่าในอาคารประวัติศาสตร์ที่ตนอาศัยอยู่ (ตารางที่ 5.11)

จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้อยู่อาศัยเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนโบราณสถานพบว่า กลุ่มผู้อยู่อาศัยเกือบครึ่งหนึ่งไม่ต้องการขึ้นทะเบียนโบราณสถาน (ร้อยละ 48.5) และมีผู้ที่เห็นว่าควรขึ้นทะเบียนโบราณสถาน (ร้อยละ 38.1) ประมาณ 1 ใน 3 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด (ตารางที่ 5.12) ซึ่งสาเหตุที่ไม่ต้องการขึ้นทะเบียนโบราณสถานส่วนใหญ่ คือ การขาดอิสระในการซ่อมแซมอาคาร (ร้อยละ 34.2) ถัดมาเป็นความคิดเห็นที่คิดว่าจะถูกเวนคืนที่ดินและการขออนุญาต (ร้อยละ 29.3) ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามให้น้ำหนักเท่ากัน และแม้ว่าการขึ้นทะเบียนโบราณสถานไม่มีการเวนคืนอาคาร แต่กลุ่มผู้อยู่อาศัยมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 64.3) ยังไม่มั่นใจกับระบบการขึ้นทะเบียน

โบราณสถานมากนัก ส่วนผู้ที่คิดว่าควรขึ้นทะเบียนโบราณสถาน (ร้อยละ 34.6) มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น (ตารางที่ 5.13)

ตารางที่ 5.11

การรับรู้คุณค่าในตัวอาคารตึกแถวผู้ตอบแบบสอบถาม

การรับรู้คุณค่าในตัวอาคารตึกแถว	จำนวน	ร้อยละ
มีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์	298	97.1
ไม่ทราบ	9	2.9
รวม	307	100

หมายเหตุ: จากการสำรวจ เดือนมกราคม พ.ศ. 2552

ตารางที่ 5.12

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนโบราณสถานของผู้ตอบแบบสอบถาม

การขึ้นทะเบียนโบราณสถาน	จำนวน	ร้อยละ
ควรขึ้นทะเบียนโบราณสถาน	149	48.5
ไม่ควรขึ้นทะเบียนโบราณสถาน	117	38.1
ไม่ทราบ	37	12.1
ไม่ตอบ	4	1.3
รวม	307	100

หมายเหตุ: จากการสำรวจ เดือนมกราคม พ.ศ. 2552

ความคิดเห็นในเรื่องอุปสรรคในการอนุรักษ์หรือบูรณะอาคารเอง พบว่า กลุ่ม ผู้อยู่อาศัยมากกว่าครึ่ง หนึ่งคิดว่าปัญหาหลักของการอนุรักษ์คือ การขาดความช่วยเหลือจากทาง

ภาครัฐ (ร้อยละ 72.6) รองลงมาเป็นเรื่องไม่มีเงิน (ร้อยละ 61.6) และไม่มีความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์อาคาร (ร้อยละ 56.4) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงระบบของการอนุรักษ์อาคารที่ไม่ทั่วถึงทุกชุมชน ยังคงมีเพียงเฉพาะบางกลุ่มเท่านั้น (ตารางที่ 5.14)

ตารางที่ 5.13

สาเหตุที่ไม่ต้องการขึ้นทะเบียนโบราณสถาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียน
โบราณสถานกรณีไม่มีการเวนคืนอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม

สาเหตุที่ไม่ต้องการขึ้นทะเบียนโบราณสถาน	จำนวน	ร้อยละ
ขาดอิสระในการบูรณะ ซ่อมแซมอาคาร	105	34.2
คิดว่ากรมศิลปากรจะเวนคืนอาคาร	90	29.3
ต้องขออนุญาตทุกครั้งเมื่อดำเนินการซ่อมแซมอาคาร	90	29.3
เสียค่าซ่อมแซมให้เป็นรูปแบบดั้งเดิมในราคาสูง	33	10.7
เสียโอกาสในการทบทวนเพื่อสร้างใหม่	14	4.6
อื่น ๆ	12	3.9
ไม่ทราบ	24	7.8
การขึ้นทะเบียนโบราณสถานกรณีไม่มีการเวนคืนอาคาร	จำนวน	ร้อยละ
ควรขึ้นทะเบียนโบราณสถาน	64	34.6
ไม่ควรขึ้นทะเบียนโบราณสถาน	119	64.3
ไม่ตอบ	2	1.1

หมายเหตุ: จากการสำรวจ เดือนมกราคม พ.ศ. 2552

ตารางที่ 5.14

อุปสรรคในการอนุรักษ์ หรือบูรณะอาคารเองของผู้ตอบแบบสอบถาม

อุปสรรคในการอนุรักษ์ หรือบูรณะอาคารเอง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีความช่วยเหลือจากทางภาครัฐ	223	72.6
ไม่มีเงินในการดำเนินการอนุรักษ์อาคาร	189	61.6
ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์อาคาร	173	56.4
การอนุรักษ์อาคารไม่ตอบสนองกับการใช้งานปัจจุบัน	68	22.1
วัสดุที่ใช้ในการอนุรักษ์ หรือซ่อมแซมอาคารมีราคาสูง	55	17.9
อื่น ๆ	8	2.6
ไม่ทราบ	15	4.9
รวม	307	100

หมายเหตุ: จากการสำรวจ เดือนมกราคม พ.ศ. 2552

5.4 รูปแบบแรงจูงใจที่เหมาะสม

จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้อยู่อาศัยเกี่ยวกับความต้องการความช่วยเหลือจากทางภาครัฐ พบว่า กลุ่มผู้อยู่อาศัยเกือบทั้งหมดคิดว่าภาครัฐ ควรให้การช่วยเหลือ (ร้อยละ 98.7) ในการอนุรักษ์อาคาร และเกือบทั้งหมดต้องการรูปแบบของการช่วยเหลือทั้ง 3 รูปแบบ (ร้อยละ 90) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการในการอนุรักษ์อาคารของทางผู้อยู่อาศัยในระดับที่ถือว่าสูงมาก (ตารางที่ 5.15)

ตารางที่ 5.15

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ

จากทางภาครัฐของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ ความช่วยเหลือจากทางภาครัฐ	จำนวน	ร้อยละ
ควรให้การช่วยเหลือ	303	98.7
ไม่ควรให้การช่วยเหลือ	2	0.7
ไม่ตอบ	2	0.7
ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ	จำนวน	ร้อยละ
การให้เงินช่วยเหลือ	301	98.0
การลดภาษี	301	98.0
รูปแบบอื่น ๆ	278	90.6

หมายเหตุ: จากการสำรวจ เดือนมกราคม พ.ศ. 2552

รูปแบบความช่วยเหลือ ทางด้านการเงินที่ได้รับการตอบรับจากผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่ คือ การให้เงินสนับสนุนบางส่วนของค่าใช้จ่ายในการดำเนินการอนุรักษ์อาคาร (ร้อยละ 78.7) รองลงมาเป็นการให้เงินสนับสนุนผู้อยู่อาศัยที่ทำการอนุรักษ์อาคาร (ร้อยละ 50.5) แต่ก็มีผู้ตอบแบบสอบถามบางกลุ่มที่ยังคงเห็นว่ารูปแบบการให้เงินช่วยเหลือนี้ไม่สามารถเกิดขึ้นได้จริง (ร้อยละ 6.3) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความไม่แน่ใจในศักยภาพการทำงาน และสภาพบ้านเมืองของประเทศไทย ในปัจจุบัน (ตารางที่ 5.16)

ตารางที่ 5.16

ความต้องการทางการเงินช่วยเหลือในการอนุรักษ์อาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความต้องการทางการเงินช่วยเหลือ ในการอนุรักษ์อาคาร	จำนวน	ร้อยละ
รัฐให้เงินสนับสนุนบางส่วนของค่าใช้จ่ายทั้งหมด	237	78.7
รัฐให้เงินสนับสนุนกับผู้อยู่อาศัยที่ทำการดูแลรักษา อาคารที่มีคุณค่า	152	50.5
รัฐออกให้เต็มจำนวนในการซ่อมแซมอาคารที่มีคุณค่า	96	31.9
อื่นๆ	23	7.6
ไม่คิดว่าจะเป็นไปได้	19	6.3
รวม	307	100

หมายเหตุ: จากการสำรวจ เดือนมกราคม พ.ศ. 2552

ในความคิดเห็นเรื่องเงินกู้ยืมเพื่อการอนุรักษ์อาคารในอัตราต่ำ จากทางภาครัฐ พบว่า กลุ่มผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่ ยังคงไม่มีความเข้าใจในเรื่องนี้ ในขณะที่เรื่องการให้เงินกู้ยืมในการอนุรักษ์อาคารยังถือเป็นเรื่องที่ยังจำกัดวงแคบอยู่เฉพาะผู้ที่ทำงานด้านการอนุรักษ์อาคารเท่านั้น ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามจึงมิได้ให้ความสนใจกับการช่วยเหลือในรูปแบบนี้ แต่ถือเป็นการเริ่มต้นที่ดี เพราะมีผู้อยู่อาศัยถึง 1 ใน 4 (ร้อยละ 26.3) ให้ความสนใจจากรูปแบบนี้ (ตารางที่ 5.17)

ความคิดเห็นในเรื่องของการซื้อด้านหน้าอาคาร โดยรัฐ (Façade Easement) พบว่า กลุ่มผู้อยู่อาศัยเกินกว่าครึ่งเห็นด้วยกับระบบการเข้ามาซื้อด้านหน้าอาคาร (ร้อยละ 60.6) ในขณะที่มีผู้ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ 25.4) 1 ใน 4 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด (ตารางที่ 5.18) ส่วนเรื่องการขอลดภาษีพบว่า กลุ่มผู้อยู่อาศัยเกินกว่าครึ่งหนึ่งต้องการนำค่าใช้จ่ายในการบูรณะซ่อมแซมอาคารไปขอลดภาษี (ร้อยละ 74.6) และค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาอาคารให้คงอยู่ในสภาพเดิม (ร้อยละ 17.5)

ส่วนผู้ที่ต้องการให้ดัดแปลงภาษีเมื่อ มีการขึ้นทะเบียนโบราณสถาน (ร้อยละ 7.3) มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น (ตารางที่ 5.19)

ตารางที่ 5.17

ความต้องการทางด้านเงินกู้ยืมจากทางภาครัฐในการอนุรักษ์อาคาร

ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความต้องการทางด้านแรงจูงใจรูปแบบอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ
รัฐค้ำประกันเงินการกู้เงินเพื่อดูแลรักษาอาคารที่มีคุณค่า		
โดยร่วมลงนามในสัญญา	18	6.5
รัฐให้อัตราเงินกู้ต่ำกว่าราคาตลาด	74	26.6
รวม	307	100

หมายเหตุ: จากการสำรวจ เดือนมกราคม พ.ศ. 2552

ตารางที่ 5.18

ความคิดเห็นกรณีภาครัฐเข้ามาซื้อเฉพาะด้านหน้าอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความคิดเห็นกรณีภาครัฐเข้ามาซื้อเฉพาะด้านหน้าอาคาร	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	186	60.6
ไม่เห็นด้วย	78	25.4
ไม่ทราบ	43	14.0
รวม	307	100

หมายเหตุ: จากการสำรวจ เดือนมกราคม พ.ศ. 2552

ตารางที่ 5.19
ความต้องการกรณีนำค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมอาคาร
ไปลดภาษีได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความคิดเห็นกรณีนำค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมอาคาร ไปลดภาษีได้	จำนวน	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายในการบูรณะซ่อมแซมอาคารให้อยู่ในรูปแบบเดิม	226	74.6
ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาอาคารให้คงอยู่ในสภาพเดิม	53	17.5
การยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับอาคารที่ขึ้นทะเบียนโบราณสถาน	22	7.3
ไม่ตอบ	2	0.6
รวม	307	100

หมายเหตุ: จากการสำรวจ เดือนมกราคม พ.ศ. 2552

จากการสำรวจความคิดเห็นเรื่องความต้องการทางด้านแรงจูงใจรูปแบบอื่น ๆ ในการอนุรักษ์อาคารพบว่า กลุ่ม ผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่ไม่ต้องการเสียค่าใช้จ่ายในการรักษากับผู้เชี่ยวชาญ ทางด้านการอนุรักษ์อาคาร (ร้อยละ 67.9) รองลงมาคือ การส่งเสริมให้เกิดการจัดกิจกรรมภายในชุมชน (ร้อยละ 58.2) และส่งเสริมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (ร้อยละ 53.5) ส่วนรูปแบบการเปิดอาคารให้สาธารณะได้เข้าใช้ กรณีอาคารอนุรักษ์มีถนน (ร้อยละ 6.1) เป็นรูปแบบที่ผู้อยู่อาศัยให้ความสนใจน้อยที่สุด (ตารางที่ 5.20)

เมื่อนำตัวแปรเรื่องระยะเวลาในการอยู่อาศัย กับความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ เพื่อหาความสัมพันธ์กัน พบว่า ทั้งกลุ่มผู้ที่อยู่อาศัยที่ยู่มานานแล้ว และผู้ที่ย้ายเข้ามาใหม่เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 97.0) ต่างทราบคุณค่าของอาคารประวัติศาสตร์เป็นอย่างดี และมีความคิดเห็นในเชิงบวกต่อการอนุรักษ์อาคาร (ตารางที่ 5.21) เช่นเดียวกับความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองที่ดิน กับความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ อาคาร ผู้อยู่อาศัย ทั้งที่เช่าจากภาคสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และเช่าจากเอกชนเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 97.0) ต่างก็มีความคิดเห็นในเชิงบวกต่อการอนุรักษ์อาคาร (ตารางที่ 5.22)

ตารางที่ 5.20
ความต้องการทางด้านแรงจูงใจรูปแบบอื่น ๆ ในการ
อนุรักษ์อาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความต้องการทางด้านแรงจูงใจรูปแบบอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ
รัฐเสียค่าใช้จ่ายในการปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญทางด้านการอนุรักษ์		
อาคารให้แก่เจ้าของอาคารในอัตราที่ต่ำหรือฟรี	189	67.9
รัฐส่งเสริมให้เกิดการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในบริเวณชุมชน	162	58.2
รัฐส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	149	53.5
รัฐจัดตั้งกองทุนสำหรับการอนุรักษ์อาคารที่มีคุณค่า	127	45.6
รัฐให้รางวัลแก่ผู้ที่ทำการอนุรักษ์อาคารที่มีคุณค่าดีเด่น	123	44.2
รัฐให้เงินเปล่าสนับสนุนการดูแลรักษาสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น	61	21.9
อื่น ๆ	20	7.1
รัฐให้เงินช่วยเหลือเมื่อมีการเปิดอาคารให้สาธารณะได้เข้าใช้		
กรณีอาคารตั้งอยู่ริมถนน	17	6.1
รวม	307	100

หมายเหตุ: จากการสำรวจ เดือนมกราคม พ.ศ. 2552

จากสภาพปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในดำเนินการออกแบบสอบถาม รวมถึงรูปแบบแรงจูงใจที่เจ้าของอาคารต้องการในบทนี้ จะนำไปสู่แนวทางในการแก้ไขปัญหและข้อเสนอแนะที่เหมาะสมในการดำเนินการอนุรักษ์อาคารที่เป็นของภาคเอกชนในบทต่อไป

ตารางที่ 5.21

ระยะเวลาในการอยู่อาศัย กับ ความคิดเห็นที่มีต่อการอนุรักษ์อาคาร

ระยะเวลาในการอยู่อาศัย	ความคิดเห็นที่มีต่อการอนุรักษ์อาคาร		
	ไม่ทราบ	ควรอนุรักษ์	รวม
อยู่อาศัยน้อยกว่า 15 ปี	0	64	64
16-30 ปี	2	59	61
31-45 ปี	2	75	77
46-60 ปี	2	45	47
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	3	53	56

ตารางที่ 5.22

การถือครองที่ดิน กับ ความคิดเห็นที่มีต่อการอนุรักษ์อาคาร

การถือครองที่ดิน	ความคิดเห็นที่มีต่อการอนุรักษ์อาคาร		
	ไม่ทราบ	ควรอนุรักษ์	รวม
เป็นเจ้าของเอง	0	43	43
เช่าจากสำนักงานทรัพย์สิน	4	138	142
เช่าจากวัด	3	54	57
เช่าช่วง	2	61	63